



บทคัดย่อผลงานวิชาการ
เศรษฐศาสตร์การเกษตร

การประเมินโครงการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิในจังหวัดเชียงราย
Financial Feasibility Study of
Jasmine Rice Investment Project in Chiangrai Province

กรวิภา ปัญญาเสน^{1*} กัลยาณี กิตติจิตต์² และสุชาดา สถาวรวงศ์³
Konviga Panyasen^{1*}, Galayanee Kittichit² and Suchada Sathaworawong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินโครงการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิในจังหวัดเชียงราย (2) เปรียบเทียบโครงการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิในจังหวัดเชียงรายตามขนาดเนื้อที่ปลูกข้าวพื้นที่ปลูกข้าว และวิธีปลูกข้าว และ (3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของโครงการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิในจังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิในจังหวัดเชียงราย 31,910 ราย กลุ่มตัวอย่างได้จากการตารางเครซี่และมอร์แกน 379 ราย ตรวจสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีดัชนีสอดคล้องการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย การประเมินโครงการลงทุนได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ระยะเวลาคืนทุน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ดัชนีกำไรและการวิเคราะห์ความไว

ผลการวิจัยพบว่า (1) โครงการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิในจังหวัดเชียงรายมีอายุโครงการ 10 ปี ณ อัตราคิดลดร้อยละ 7 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 145,925.34 บาท ระยะเวลาคืนทุน 0.87 ปี อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 14.48 และดัชนีกำไร 15.48 เท่า ด้านการวิเคราะห์ความไวหากราคาขายเพิ่มขึ้นโครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ดัชนีกำไรที่สูงขึ้น และระยะเวลาคืนทุนยาวนานขึ้น หากราคาขายลดลงโครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ดัชนีกำไรที่ลดลง และระยะเวลาคืนทุนเร็วขึ้น (2) การเปรียบเทียบโครงการลงทุนตามขนาดเนื้อที่ปลูกข้าวขนาดใหญ่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมากที่สุด 693,849.49 บาทมีระยะเวลาคืนทุนที่เร็วที่สุด 0.77 ปีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมากที่สุดร้อยละ 8.77 และดัชนีกำไรมากที่สุด 9.77 เท่า การเปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าว ข้าวนาสวน และข้าวน้ำลึกมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมากที่สุด 380,791.00 บาท ข้าวไร่ และข้าวนาสวน มีระยะเวลาคืนทุนเร็วที่สุด 0.83 ปี ข้าวน้ำลึกมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมากที่สุดร้อยละ 7.87 และดัชนีกำไรมากที่สุด 8.87 เท่า การเปรียบเทียบวิธีปลูกข้าวนาดำ และนาหว่านมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมากที่สุด 347,455.36 บาท มีระยะเวลาคืนทุนเร็วที่สุด 0.74 ปี อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมากที่สุดร้อยละ 9.24 และดัชนีกำไรมากที่สุด 10.24 เท่าและ (3) ปัญหาและอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่ คือ ราคาปุ๋ย และสารเคมีที่สูง ภัยแล้ง และโรคพืช ศัตรูพืช

คำสำคัญ: การประเมินโครงการลงทุน ข้าวหอมมะลิ จังหวัดเชียงราย

¹ นักศึกษาปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ รองศาสตราจารย์ ข้าราชการบำนาญ

*Corresponding author: E-mail address: y_w163@hotmail.com

การวัดผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย
และวิเคราะห์ผลกระทบจากการลอยตัวของราคาน้ำตาลทราย
Assessment of Performance in Sugar Industry
and Analysis of the Impact of Free Float Sugar Prices

เบญญาภา แก้วเทวี^{1*} และเจียมจิตร ชวากร²
Benyapha Kaewtawee^{1*} and Jiamjit Javakorn²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย ก่อนการปรับลอยตัวราคาน้ำตาลทรายและศึกษาแนวโน้มของผลกระทบที่เกิดจากการลอยตัวของราคาน้ำตาลทรายที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจน้ำตาลทราย

ผลการศึกษาพบว่าราคาจำหน่ายส่ง ณ สถานที่จำหน่าย มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาจำหน่ายส่ง ณ โรงงาน ถ้าราคาจำหน่ายส่ง ณ สถานที่จำหน่ายเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1 ราคาจำหน่ายส่ง ณ โรงงานจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.572 ส่วนราคาจำหน่ายปลีกในกรุงเทพมหานครกับราคาจำหน่ายส่ง ณ สถานที่จำหน่ายมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกัน คือ หากราคาจำหน่ายปลีกในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 ราคาจำหน่ายส่ง ณ สถานที่จำหน่ายจะเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.441 และในส่วนผลกระทบของราคาส่งออก (F.O.B) และราคาจำหน่ายปลีกในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าราคาส่งออก (F.O.B) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 ราคาขายปลีกในกรุงเทพจะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.086

คำสำคัญ: อุตสาหกรรมน้ำตาล ลอยตัวราคาน้ำตาล ทิศทางราคา

¹ นิสิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Corresponding author: E-mail address: benyaphajj@gmail.com

**การสร้างความสามารถในการแข่งขันด้วยโซ่อุปทานที่เป็นเลิศ
ของผู้ส่งออกมะม่วง จังหวัดฉะเชิงเทรา**
**Creation of Competitive Ability through Best Value Supply Chain
of Mango Exporter in Chachoengsao**

ปทุมรัตน์ พลธิแสง^{1*} และนิภา นิรุตติกุล²
Patumrat Pontisaeng^{1*} and Nipa Niruttikul²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการจัดการโซ่อุปทานตามแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศ 2) ศึกษาลักษณะความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศกับความสามารถในการแข่งขันโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากเกษตรกรชาวสวนมะม่วง จังหวัดฉะเชิงเทรา และการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการการส่งออกมะม่วงจากสหกรณ์ชมรมชาวสวนมะม่วง จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงส่งออกบางคล้า และผู้ประกอบการส่งออก พบว่า การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศประกอบด้วยลักษณะการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ ความคล่องตัว ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และความร่วมมือกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทาน ซึ่งเกษตรกรชาวสวนมะม่วงให้ความสำคัญกับการจัดการโซ่อุปทานตามแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศในระดับมาก ส่วนความสามารถในการแข่งขันประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านต้นทุน ด้านความยืดหยุ่น ด้านระยะเวลาในการจัดส่ง และด้านคุณภาพสินค้า ซึ่งเกษตรกรชาวสวนมะม่วงเล็งเห็นว่าการสร้างความสามารถในการแข่งขันมีความสำคัญมากเช่นกัน โดยการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศนั้นช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันทางด้านระยะเวลาการจัดส่งได้ดีที่สุด รองลงมาคือการช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันทางด้านคุณภาพสินค้า ทางด้านความยืดหยุ่น และทางด้านต้นทุนตามลำดับ

ความสามารถในการแข่งขันนั้นสามารถสร้างได้ด้วยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทาน ซึ่งจะมุ่งเน้นในการพัฒนารูปแบบการจัดการโซ่อุปทานตามแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศแต่ละด้าน และความสามารถในการแข่งขันที่แต่ละฝ่ายสามารถสร้างได้นั้นแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของส่วนงานนั้น ๆ โดยความสามารถในการแข่งขันที่ทุกฝ่ายสร้างขึ้นจะช่วยให้เกิดห่วงโซ่อุปทานการส่งออกมะม่วงที่เข้มแข็ง และสามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่น ๆ ได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความสามารถในการแข่งขัน การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นเลิศ การส่งออกมะม่วง

¹นิสิตบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สาขาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Corresponding author: E-mail address: patampaty@gmail.com

การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน และตลาดมะพร้าวน้ำหอมกรณีศึกษา:
สหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
The Study of the Costs, Returns Resulting and Aromatic Coconut Market,
Case Study: Banrangsimogh Agricultural Cooperatives Limited, Amphoe
Damnoensaduak, Rachaburi Province

รัตนาภรณ์ คงอินใหญ่^{1*} และพรประภา คิคุทจิ²
Rattanaporn Konginyai^{1*} and Pornprapa Kikuchi²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนทางการเงินในการดำเนินกิจการ การค้ามะพร้าวน้ำหอม กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด ดำเนินกิจการด้วยตนเอง โดย วิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนรายได้ต่อรายจ่าย (BCR) อัตราส่วน ผลตอบแทนการลงทุน (IRR) ศึกษาถึงความอ่อนไหวของกิจการ และเปรียบเทียบผลตอบแทนที่สหกรณ์ การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด จะได้รับจากการดำเนินกิจการการค้ามะพร้าวน้ำหอม ระหว่างกรณีสหกรณ์ การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด ดำเนินกิจการด้วยตนเอง กับกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด ให้บริษัท โดลไทยแลนด์ จำกัด เข้าพื้นที่เพื่อดำเนินกิจการรวมทั้งศึกษาสถานการณ์ทั่วไป และวิถีทางการ ตลาดมะพร้าวน้ำหอม

ผลการศึกษากิจการดำเนินงานทางการเงิน ในช่วงเดือนเมษายน 2558 ถึง เดือนมีนาคม 2561 พบว่า กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด ดำเนินกิจการการค้ามะพร้าวน้ำหอมด้วยตนเอง กิจการมี ความเหมาะสมในการลงทุน เนื่องจากได้ค่าผลตอบแทนทางการเงิน คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 3,076,490.97 บาท มูลค่าอัตราส่วนรายได้ต่อรายจ่าย (BCR) มีค่าเท่ากับ 1.03 และ อัตราผลตอบแทนการ ลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 29 แต่การลงทุนมีความอ่อนไหวของกิจการสูง ซึ่งเสี่ยงต่อการขาดทุนเป็นอย่างมาก โดยสามารถรับสภาวะกรณีการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายได้เพียงร้อยละ 3.07 และสภาวะกรณีการลดลงของ รายได้เพียงร้อยละ 2.98 รวมทั้งการเปรียบเทียบผลตอบแทนที่สหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด จะได้รับจากการดำเนินกิจการการค้ามะพร้าวน้ำหอม ระหว่างกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด ให้ บริษัท โดลไทยแลนด์ จำกัด เข้ามาเช่าพื้นที่เพื่อดำเนินกิจการ และกรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบ้านราง สีหมอก จำกัด ดำเนินกิจการด้วยตนเองพบว่า กรณีสหกรณ์ดำเนินกิจการการค้ามะพร้าวน้ำหอม โดยให้บริษัท เข้าพื้นที่ที่มีผลตอบแทนที่สูงกว่า กรณีศึกษาสหกรณ์ดำเนินกิจการการค้ามะพร้าวน้ำหอมด้วยตนเอง 714,004.91 บาท และจากการวิเคราะห์ตลาดมะพร้าวน้ำหอมกรณีสหกรณ์เนินกิจการด้วยตนเอง พบว่ามีจุดแข็ง คือ ปัจจุบันมะพร้าวน้ำหอมของอำเภอดำเนินสะดวก เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และจังหวัดราชบุรีมีตลาดฝัก ผลไม้ ขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับผลิตภัณฑจากมะพร้าวน้ำหอมที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นได้ และมีจุดอ่อน คือ ความผัน พวนของราคามะพร้าวน้ำหอมที่มีความไม่แน่นอน รวมทั้งปัจจุบันสหกรณ์ไม่มีฐานลูกค้าเป็นของตนเอง

¹ นิสิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Corresponding author: E-mail address: n_n-nam@hotmail.com

แต่อย่างไรก็ตามสหกรณ์ยังมีโอกาสในการดำเนินกิจการการค้ามะพร้าว น้ำหอมด้วยตนเอง เนื่องจากปัจจุบันมะพร้าว น้ำหอม เป็นที่ต้องการจำนวนมากในท้องตลาด แต่จะมีอุปสรรคในการดำเนินกิจการ คือ มีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก ทั้งบริษัทที่ทำการค้ามะพร้าว น้ำหอมในอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง

คำสำคัญ: สหกรณ์การเกษตร มะพร้าว น้ำหอม ต้นทุนและผลตอบแทน

แบบจำลองการจัดการการใช้ประโยชน์จากที่ดินในเขตพื้นที่การเพาะปลูกอ้อย:
กรณีศึกษาเขตเกษตรกรรมอ้อยของโรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์
Land use management model for sugarcane field:
A case study of cultural control in Mit Kalasin factory

วิภาภรณ์ ไกยฤทธิ์^{1*} และจักรพันธ์ สุขสวัสดิ์²
Wipaporn Kaiyarit^{1*} and Jakrapan Suksawat²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยแบบจำลองการจัดการการใช้ประโยชน์จากที่ดินในเขตพื้นที่การเพาะปลูกอ้อยกรณีศึกษาเขตการเพาะปลูกอ้อยของโรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์ในรัศมี 50 กิโลเมตรโดยมีวัตถุประสงค์ 1) การใช้ภาพรวมของพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพาะปลูกอ้อยเพื่อวางแผนการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมในเขตพื้นที่กรรมอ้อย และ 2) เพื่อประมาณการปริมาณการใช้ที่ดินที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากแผนการเพาะปลูกพืชตามแบบจำลอง ซึ่งในรัศมีพื้นที่ 50 กิโลเมตร จากโรงงานน้ำตาลมีพื้นที่ปลูกอ้อยรวมทั้งสิ้น 433,542 ไร่ เนื่องจากพื้นที่ปลูกอ้อยดังกล่าวยังไม่สามารถตอบสนองต่อกำลังความสามารถในการหีบอ้อยของโรงงานน้ำตาลผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมในเขตเกษตรกรรมอ้อยโดยใช้แบบจำลองการเพาะปลูก (DSSAT) และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ซึ่งพิจารณาจากผลผลิต ต้นทุนการผลิต และการขนส่ง ผลการศึกษาจากแบบจำลองพบว่าชุดดินชุมพลบุรีให้ผลผลิตอ้อยมากที่สุด ผลผลิตเฉลี่ยที่ 16 ตันต่อไร่ ทั้งนี้พื้นที่ที่ให้ผลกำไรมากที่สุดหลังหักต้นทุนและค่าขนส่งมีพื้นที่เฉลี่ย 122,056 ไร่ ได้แก่ อำเภอภูผินารายณ์ อำเภอเมยวดี อำเภอโพหนอง ทำให้เกษตรกรได้รับกำไรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,670 บาทต่อไร่ต่ออ้อย ดังนั้นการจัดการใช้ประโยชน์จากที่ดินจึงเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่จะทำการเลือกพื้นที่ที่ปลูกอ้อยที่เหมาะสมก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตที่เพิ่มขึ้นตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับตัวของเกษตรกรเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการปลูกอ้อยและการใช้ทรัพยากรที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ แบบจำลองพืช

¹ นักศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Corresponding author: E-mail address: wipaporn11610@gmail.com

การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตและการตลาดปลานิลใน อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย
Analysis of Economic Efficiency of Production and Market of Tilapia in
Amphoe Phan, Chiang Rai

ศุภลักษณ์ มะลิทอง^{1*} กุลภา กุลดิลก^{2*} และจักรกฤษณ์ พจนศิลป์³
Suphaluk Malithong^{1*}, Kulapa kuldilok² and Chakrit Potchanasin³

บทคัดย่อ

ปลานิลเป็นปลาที่คนนิยมบริโภค อีกทั้งยังเลี้ยงง่าย มีเทคโนโลยีในการเพาะพันธุ์ปลา เป็นผลให้ผลผลิตปลานิลเข้าสู่ตลาดมากขึ้น การผลิตปลานิลยังพบปัญหาในหลายด้าน ได้แก่ การใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสมโรคปลานิลและอาหารของปลาที่มีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่ม และเกษตรกรมีรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายต่ำลง ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนผลตอบแทนของการเลี้ยงปลานิล โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจผู้เพาะเลี้ยงปลานิลในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ปี 2559 จำนวน 62 ตัวอย่าง

ผลจากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผู้เพาะเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน พบว่า ผู้เพาะเลี้ยงปลานิล มีต้นทุนทั้งหมดและกำไรสุทธิเฉลี่ยเท่ากับ 70,353.42 และ 75,494.72 บาทต่อไร่ ตามลำดับ โดยต้นทุนที่เป็นเงินสดของผู้เพาะเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน ส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารปลาและค่าลูกพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 55.37 และ 5.14 ของต้นทุนทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดส่วนใหญ่เป็นค่าเสียโอกาสทรัพย์สินและอุปกรณ์และค่าบ่อ คิดเป็นร้อยละ 9.56 และ 2.05 ของต้นทุนทั้งหมดตามลำดับ

ปัญหาหลักในการเลี้ยง คือ สภาพอากาศแปรปรวนและอาหารมีราคาแพง ทำให้ต้นทุนในการดำเนินการสูงขึ้น ประกอบกับความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำอันเกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและการเกิดโรคของปลานิล

คำสำคัญ: ปลานิล ต้นทุน ผลตอบแทน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²อาจารย์ ดร. ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³อาจารย์ ดร. ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Corresponding author: E-mail address: suphaluk.m@gmail.com

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีโดยชีววิธีควบคุมหนอนกออ้อย

อำเภอพิมายจังหวัดนครราชสีมา

Factors Influencing Farmers' adoption of Biological Control for Controlling
Stem Borer in *Sugarcane* at Phimai District, Nakhon Ratchasima

ศุภลักษณ์ ยุพิน^{1*} และจักรพันธ์ สุขสวัสดิ์²
Supaluck Yupin^{1*} and Jakrapun Suksawat²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษานี้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีโดยชีววิธีควบคุมหนอนกออ้อยของเกษตรกรในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สมการถดถอยโลจิสติกแบบสองทางเลือก (Binary logistic regression model) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสในการใช้ชีววิธี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เพิ่มโอกาสในการใช้ชีววิธีมากที่สุด คือ ความรู้ด้านนิเวศเกษตร ความวิตกกังวลเรื่องผลกระทบจากการใช้สารเคมีและประสบการณ์ในการปลูกอ้อย ดังนั้นควรเพิ่มช่องทางติดต่อและแหล่งเรียนรู้ เช่น จัดให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อต่างๆเช่น สื่อโทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้ความรู้และแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการรักษาระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตรและชี้ให้เห็นถึงอันตรายจากการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม โดยเปลี่ยนมาใช้ชีววิธีแทนการใช้สารเคมีควบคุมหนอนกออ้อย

คำสำคัญ: ชีววิธี การยอมรับ หนอนกออ้อย

¹ นักศึกษา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Corresponding author: E-mail address: inuya@windowlive.com

การศึกษาแนวทางการลดต้นทุนการเลี้ยงปลานิลในกระชัง
กรณีศึกษากระชังปลานิลในจังหวัดมหาสารคาม
The Study of Cost Reduction Techniques for Tilapia Feeding Farm
The Case of the Fish Farm in Mahasarakham

สุพัตรา ตังวิเชียร^{1*} และปวีณา กองจันทร์²
Supatra Tangvichien^{1*} and Paweena Kongchan²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนการเลี้ยงปลานิลในกระชัง ของกลุ่มไทยบ้านผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังบ้านดินดำ จังหวัดมหาสารคาม และแนวทางในการลดต้นทุนการเลี้ยงปลานิลในกระชัง เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนตามแนวทางในการลดต้นทุนกับต้นทุนจริงที่เกิดขึ้นของกิจการ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มไทยบ้านผู้เลี้ยงปลานิลในกระชังบ้านดินดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 กิจการ โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

จากการศึกษาพบว่า กิจการที่ 1 กิจการที่ 2 และกิจการที่ 3 สามารถลดต้นทุนการผลิตของกิจกรรมการเลี้ยงปลาวัยรุ่น ได้เป็นจำนวนเงิน 2,998.20 บาท 983.17 บาท และ 3,498.80 บาท ตามลำดับ และกิจกรรมการเลี้ยงปลาวัยรุ่นเป็นปลาตลาด สามารถลดต้นทุนค่าอาหารได้ ได้เป็นจำนวนเงิน 8,463.55 บาท 4,832.66 บาท และ 1,461.58 บาท ตามลำดับ

คำสำคัญ: ต้นทุน การเลี้ยงปลานิลในกระชัง จังหวัดมหาสารคาม

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ ดร. ประธานคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Corresponding author: E-mail address: lingling.st09@gmail.com